

КУЛЬТУРА 10

Лекція #96:

**УКРАЇНСЬКЕ
МАЛЯРСТВО
ПІД
СОВЕТСЬКОЮ
ОКУПАЦІЄЮ**

Неконформне мистецтво (1960-1991)

- ❖ Навіть що радянський уряд строго натискав щоб художники дотримувалися правил соцреалізму, були маларі котрі відмовлялися дотримувалися до приписів соцреалізму.
- ❖ Цих малярів уряд називав «неконформістами», яких часто переслідували, чи не дозволяли творити.

- Мозаїка «Прапор перемоги» для музею в Краснодарі Луганської області – спільний проект Алли Горської, Віктора Зарецького та Володимира Смирнова, 1960-ті.

- ❖ Неконформісти не хотіли малювати в однім стилі з одною тематикою, і хотіли розвивати ідивідуальність та свободу творчості.
- ❖ Одні працювали в соцреалізмі на заробіток, а скрито творили «інакші» картини.
- ❖ Інші старалися не виходити поза вузьке коло однодумців.
- ❖ Треті, старалися виїхати із Союзу.

- Любомир Медвідь: *«Запуск паперового змія 1, Спогади дитинства»*, 1971.

- ❖ Були також виїмково хоробрі мистці які стали учасниками руху спротиву проти Комуністичного Союзу.
- ❖ Їхнє мистецтво часто висловлювало гнів та протест проти диктаторської системи, і за таке мистецтво радянські власті (police) переслідували та арештували мистців, і нищили їхнє мистецтво.
- ❖ Між найбільш знаними: Алла Горська та Опанас Залива.

➤ «Боривітер», Алла Горська, Віктор Зарецький, Борис Плаксій, Галина Зубченко, Григорій Пришедько,; Маріупіль, 1960-ті.

❖ До відомих *неконформістів* належить багато мистців які експериментували з формами, темами і стилями, в пошуках індивідуального голосу та візії.

❖ Між найбільш відомими:

- Володимир Макаренко
- Феодосій Гуменюк
- Іван Марчук
- Олександр Ануфрієв
- Віталій Сазонов
- Антон Соломуха
- Володимир Стрельников

Алла Горська

1929 - 1970

- ❖ Українська художниця-шістдесятниця і відомий діяч правозахисного руху 1960-х років в Україні.
- ❖ Спів організатор «Клубу творчої молоді - Сучасник» в Києві в 1961 р.

➤ Алла Горська: «Автопортрет з сином», 1960.

❖ Відома за монументальні пано мозаїки (часто в соцреалістичному стилі), яктакож за вітражі, графіку та малюнки.

➤ Алла Горська, «Дума (Тарас Шевченко)», 1963.

❖ За діяльність із іншими шестидесятниками, (особливо за відкриття масових гробів жертвів НКВД коло Києва) за Горською стежило КДБ протягом 60-тих років.

➤ Алла Горська, «Портрет Симоненка», 1963.

➤ *Попередня сторінка: Алла Горська, Опанас Заливаха, Людмила Семикіна, Галина Зубченко, Галина Севрук: «Шевченко мати», 1964.*

- ❖ В 1964 році, Горська та інші створили вітраж до 150 ліття народження Тараса Шевченка.
- ❖ Цей вітраж поствлений в Червоному корпусі Київського Університету, і викликав швидкий відгук від валади.
- ❖ Вітраж був знищений КДБ, і твір засуджено комісією: *як ідейно ворожий, та глибоко чужий принципам соціалістичного реалізму.*

❖ Хоча було
тяжко художниці
працювати, вона
твори́ла і
боро́лася за
звільнення
України від
тиранії ціле своє
життя.

➤ Алла Горська, «Козак
Мамай», 1960-ті.

- ❖ Горська була замордована недалеко Києва в 1970-им році.
- ❖ По нині її вбивець невідомий, хоча звинуваченого свекора знайшли мертвим декілька днів пізніше.

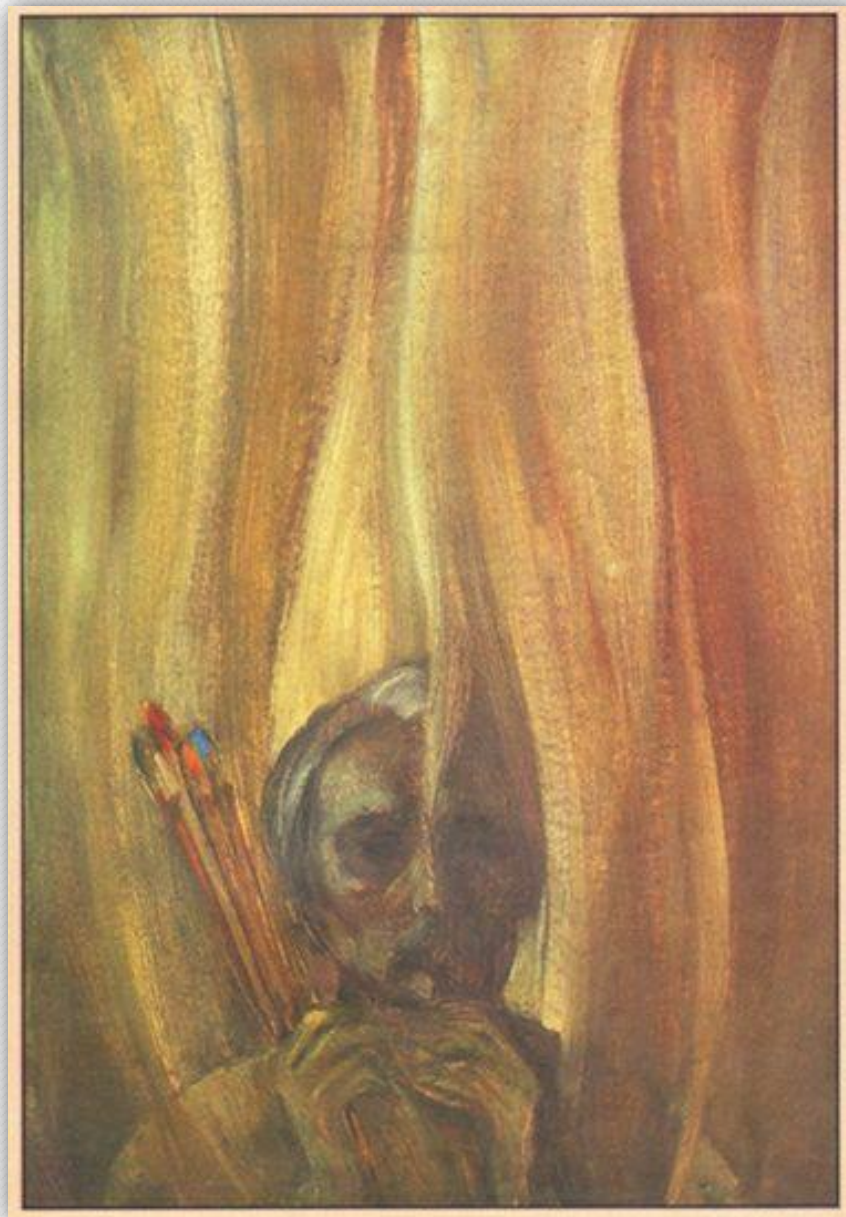
➤ Алла Горська, «Рибі», 1960-ті.

Опанас Заливаха

1925 - 1990

- ❖ Разом із Аллою Горською зайнятий розквітом нового українського мистецтва, як і політичних прав у 1960-их роках.

- Опанас Заливаха:
«Автопортрет».

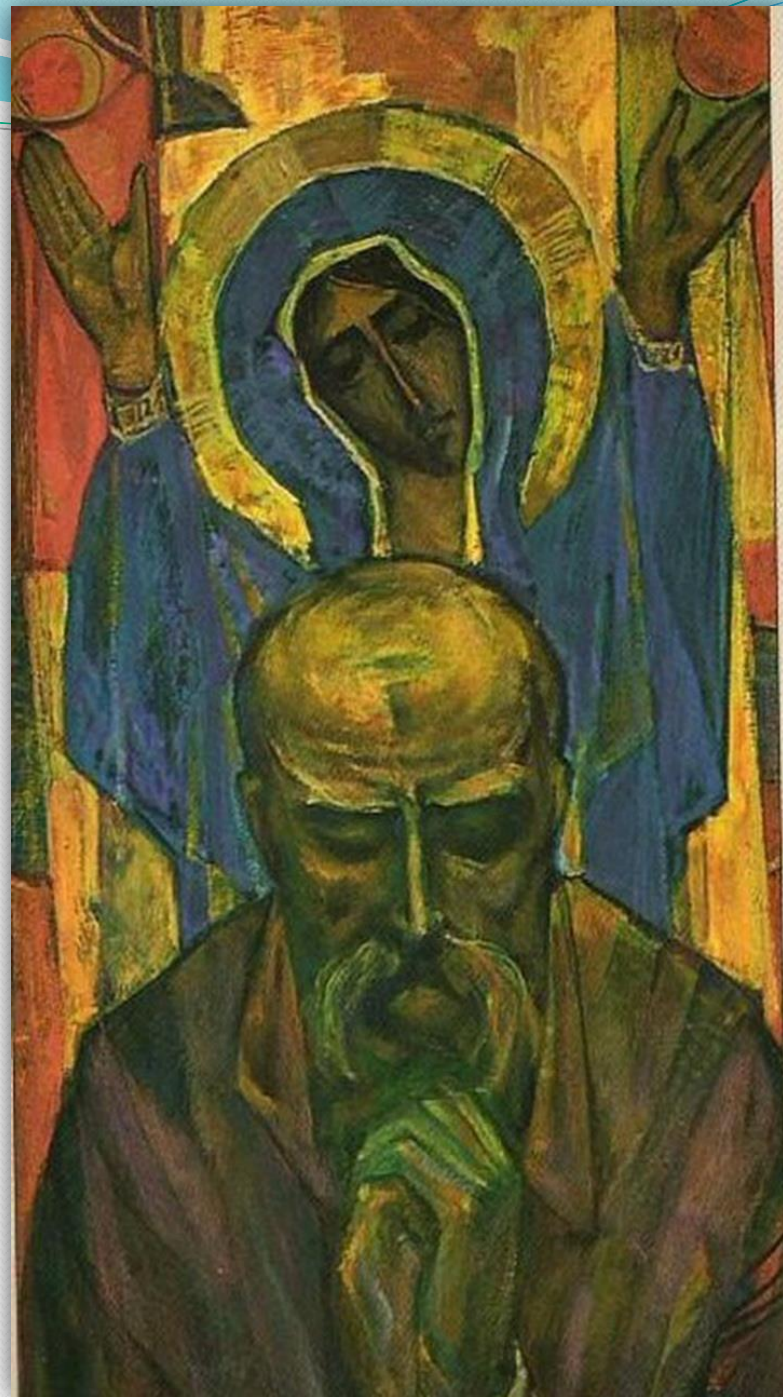

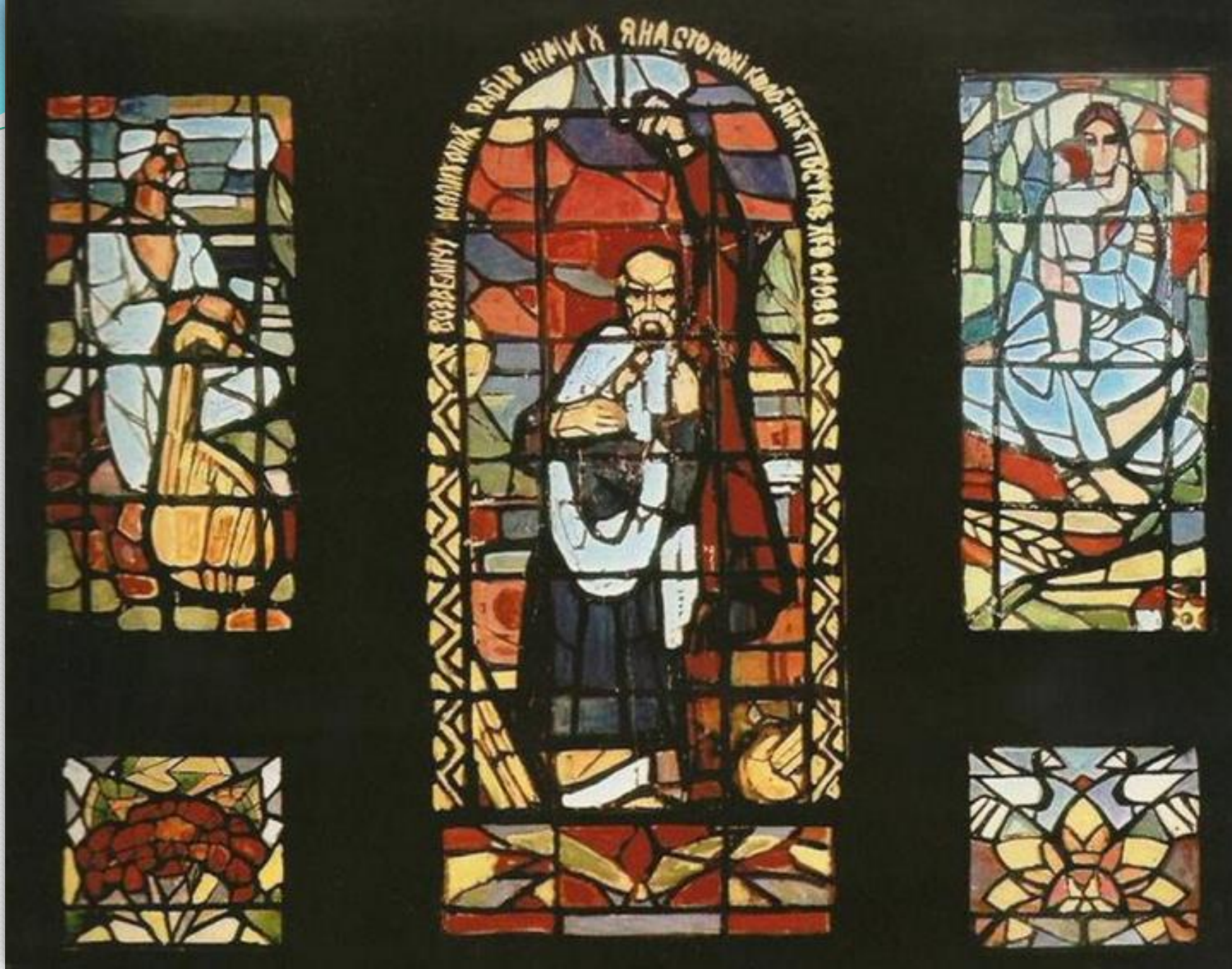

➤ Опанас Заливаха, «Козак Мамай», 1969.

❖ Один із художників який творив вітражі розгніваного Шевченка в 1964 р., він, як і Горська, попав під слідство КДБ, за те що творив в невідповідньому стилі та із невідповідною тематикою.

➤ Опанас Заливаха,
«Безіменний».

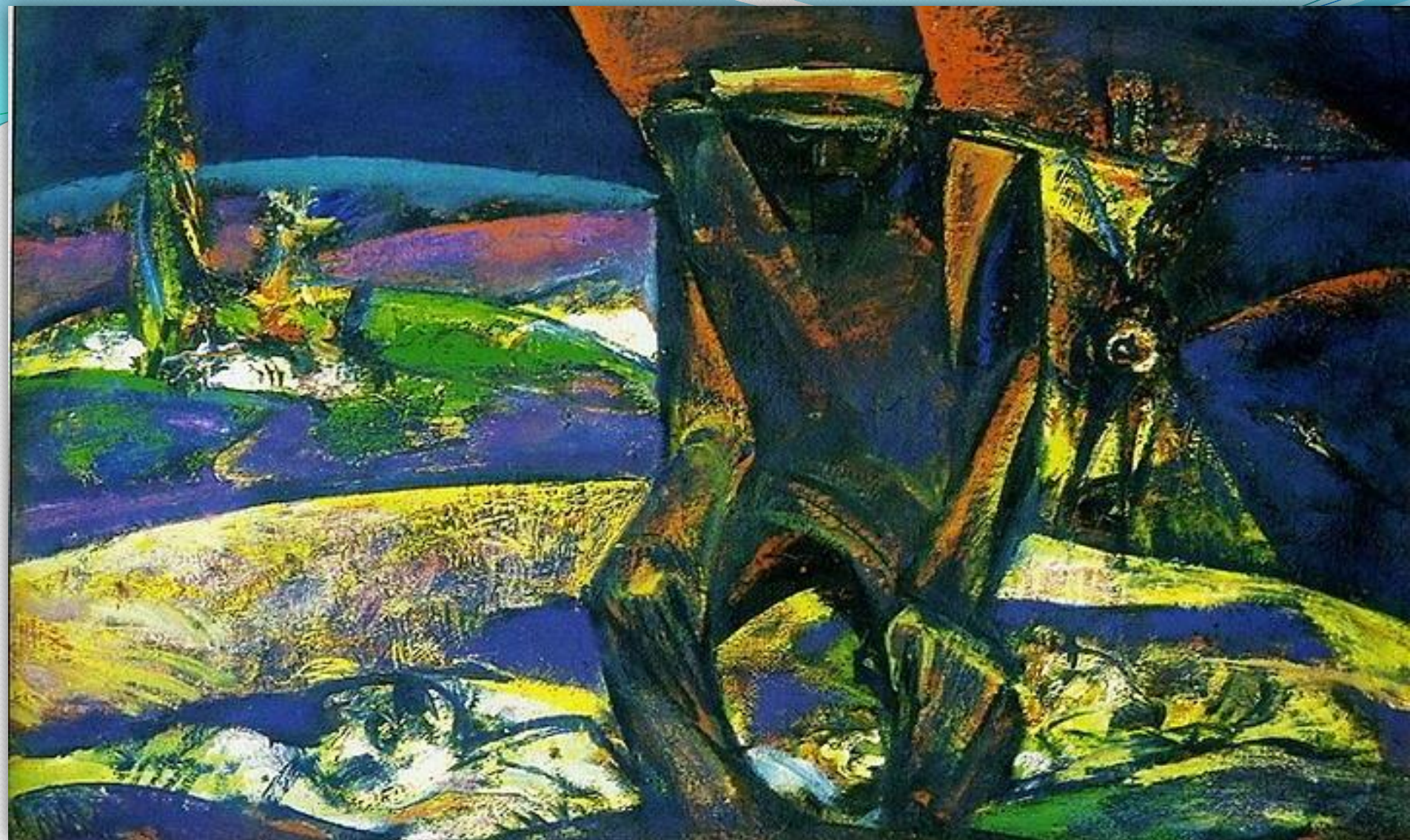
ВОЗВЕННУ МАЛИТЯХ РИДІВ НІМІХ ЯНА СТОРОНІ КИЇВІ ПІСНЯХ ХІР СЛОВО

➤ Вітажі, вхід Університету ім. Тараса Шевченка, Київ, 1964.

❖ Дуже
працьовитий
мистець,
Заливаха
створив
тисячі картин
протягом
свого життя.

➤ Опанас Заливаха, «Портрет
Василя Стуса», 1990-ті.

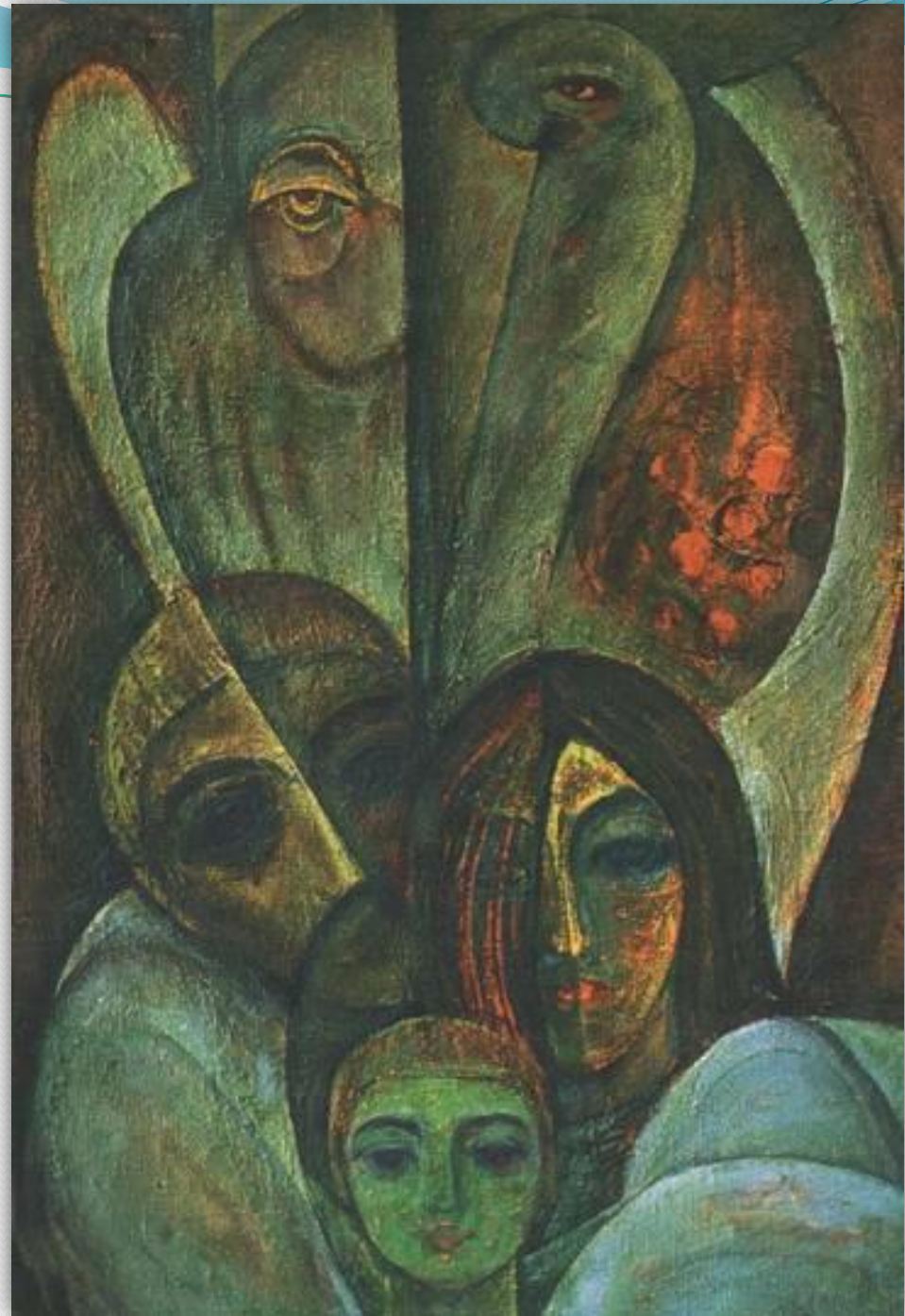

➤ Опанас Заливаха, «Привид
(Голодомор)», 1988.

❖ Тематика

Заливахи, часто взята із українського народного та релігійного життя, рівнож не підходили СОВЕТЬСЬКИМ валастям.

➤ Опанас Заливаха, «Родина».

❖ Арештований в 1965 р., Заливаха був покараний на 5 років тяжкого режиму «за анти-радянську агітацію та пропаганду».

➤ Опанас Заливаха, «Святе».

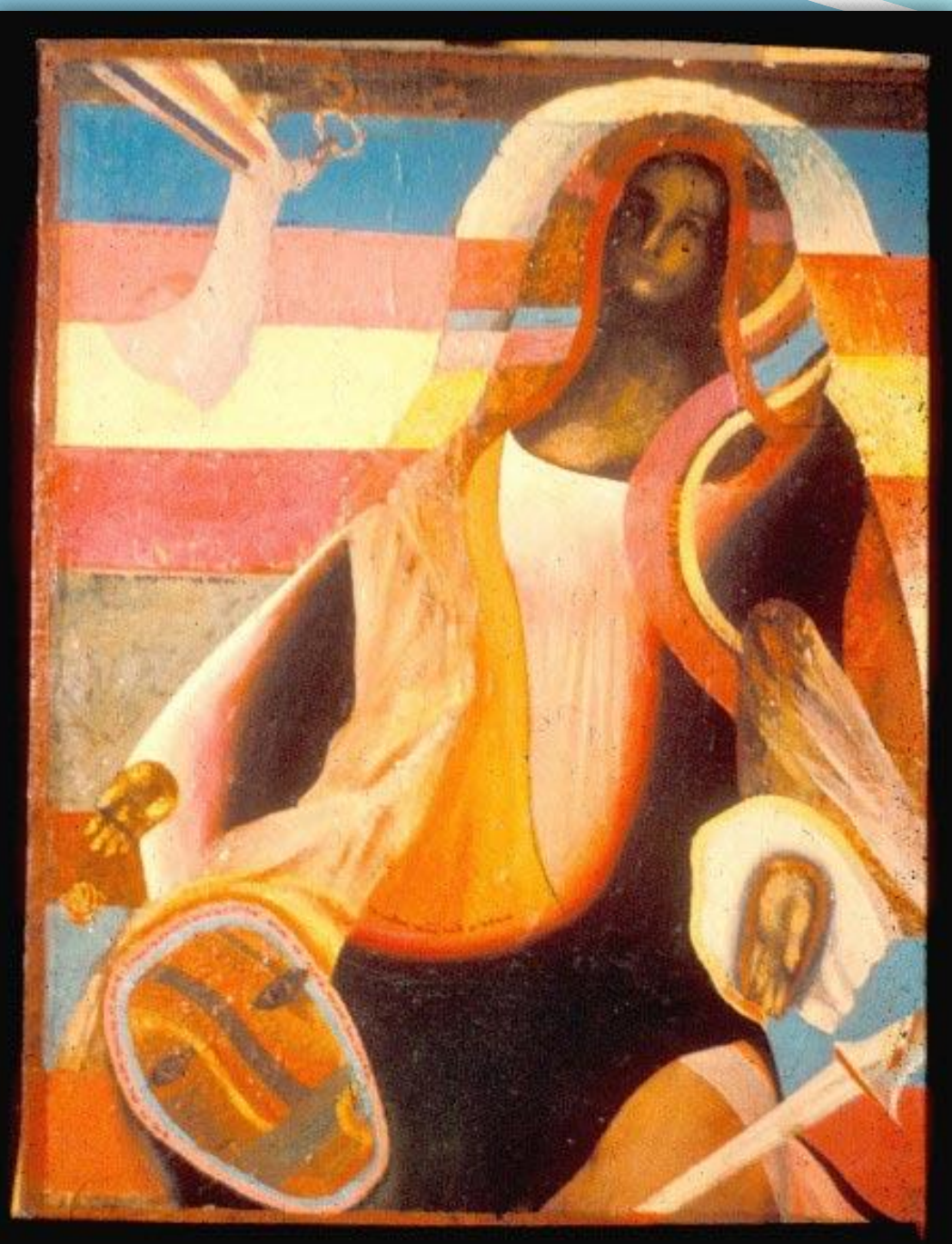
Володимир Макаренко

нар. 1943

- ❖ Надзвичайний художник, нонконформіст, котрий здобув світової слави своїми картинами.

- Володимир Макаренко: «Автопортрет».

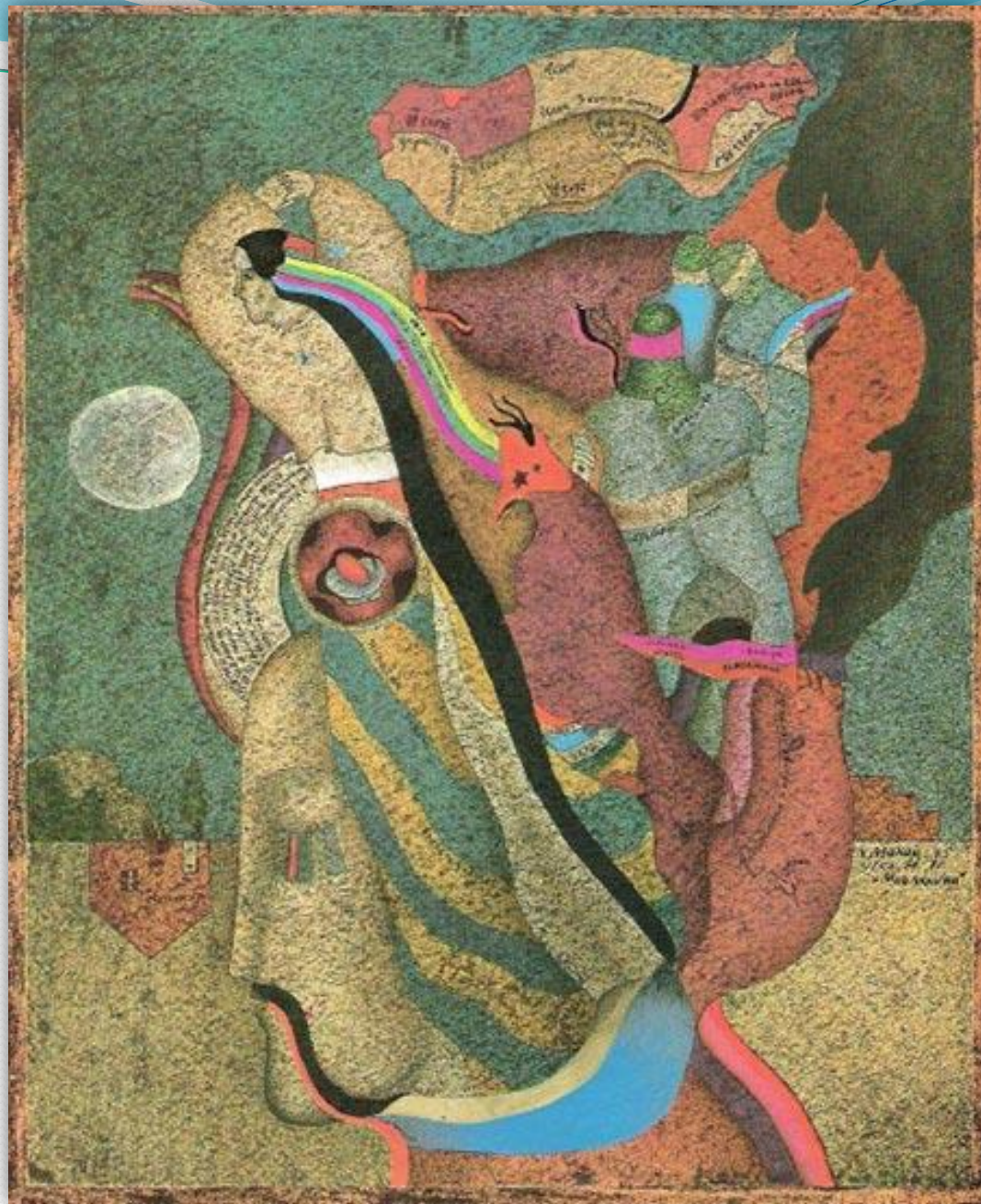
❖ Після

закінчення науки в художніх школах Києва та Ленінґраду, працював в Таліні як кочегаром (coal shoveler), тому що не міг продавати свої твори.

➤ Володимир Макаренко: «Благовіщення», 1972.

❖ Уряд уважав його твори провокативними і анти-радянськими, за його унікальний – глибоко особистий підхід до стилю і тематики.

➤ Володимир Макаренко: «Моя Україна», 1975.

❖ Макаренка

тематика наповнена глибоко особистими змислами та українською літературою, християнською вірою історією та народною творчістю.

➤ Володимир Макаренко: «Весна», 1983.

❖ В 1979

році,
одержав
дозвіл від
уряду СРСР
виїхати на
захід.

❖ Переїхав
до Парижа,
де живе і
працює по
сьогодні.

➤ Володимир Макарєнко: .

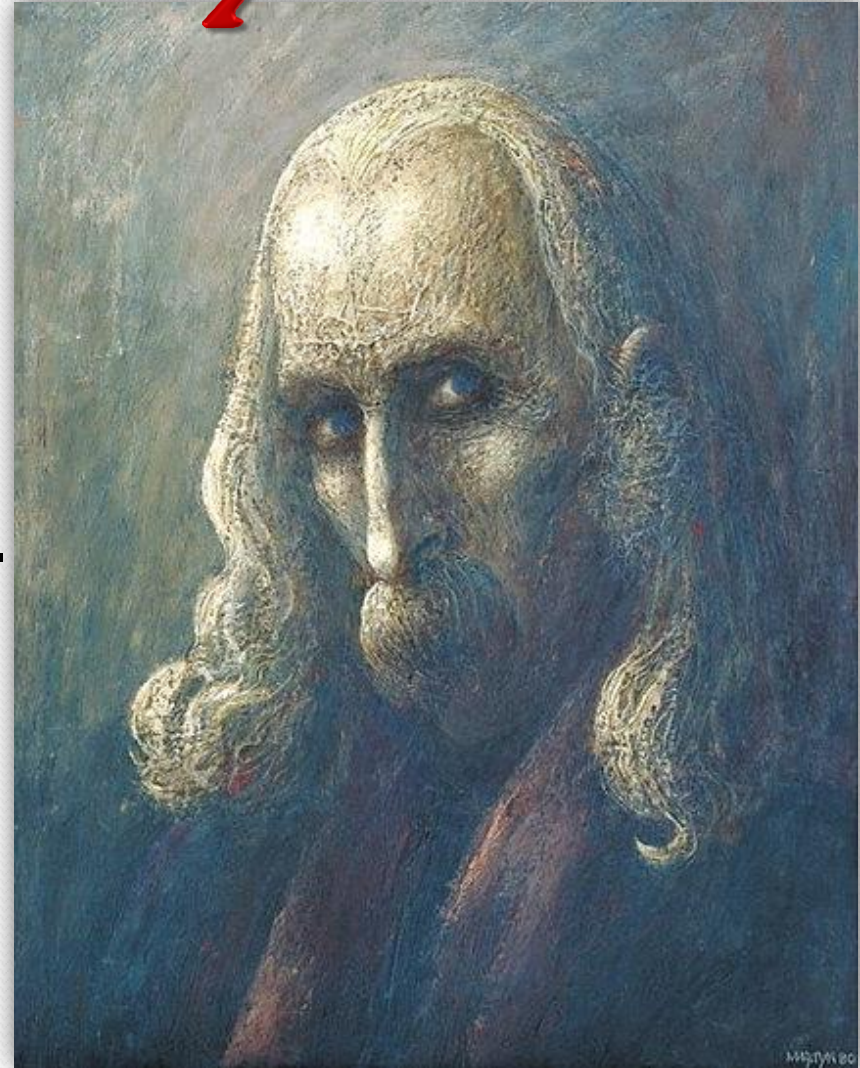

➤ Володимир Макаренко: «*Souvenir de Ma Mere*», 1973.

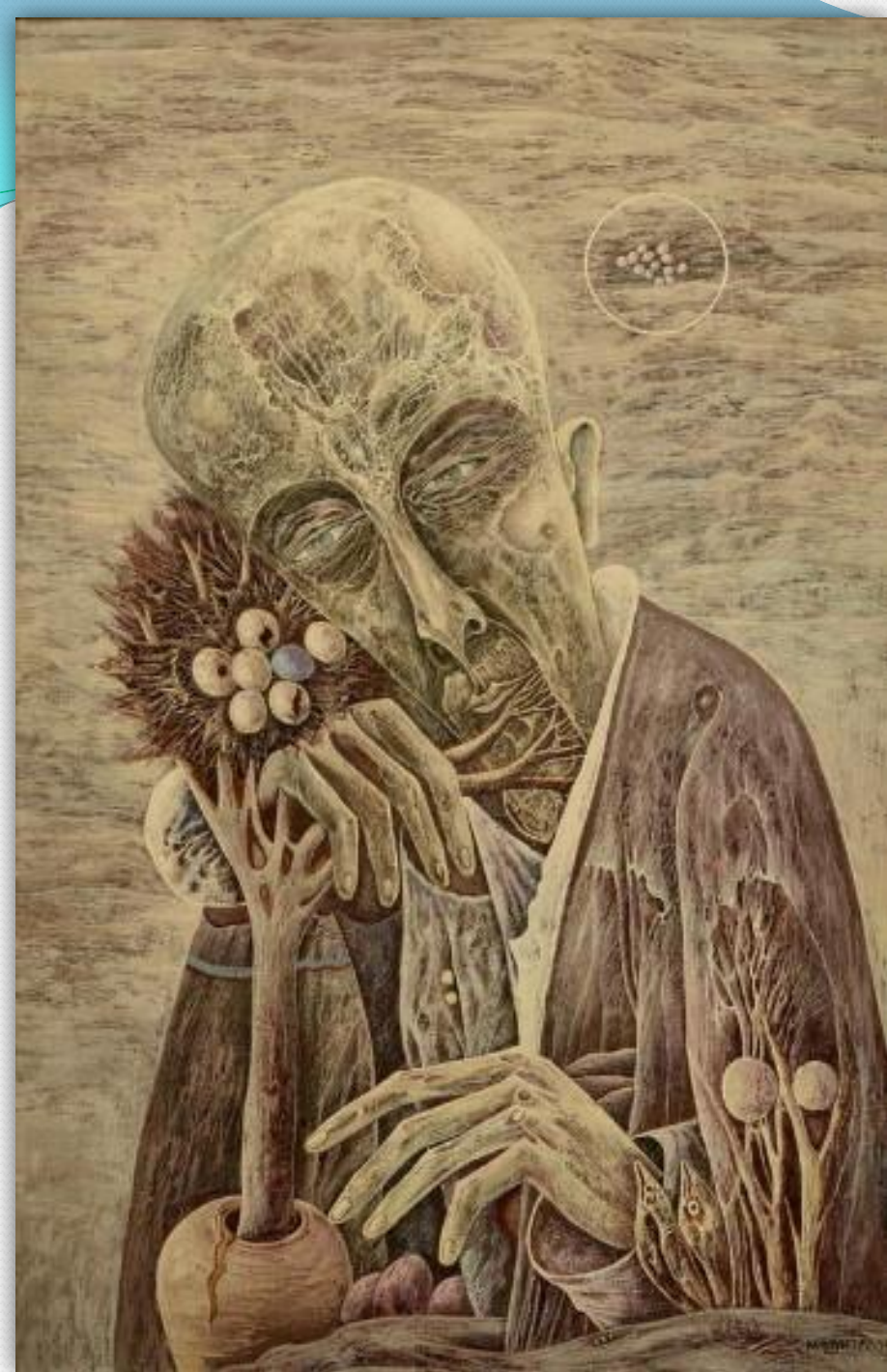
Іван Марчук

нар. 1936

❖ Український сурреаліст, гіперреаліст, абстрактний-експресіоніст та , який знаний по цілому світі за його еніґматичні картини.

➤ Іван Марчук:
«Автопортрет», 1980.

- ❖ За своє життя, Марчук вже намалював понад 5,000 картин.
- ❖ Знання за його монохроматність та різноманітність стилів в якому творить.

➤ Іван Марчук:
«Порожнє гніздо»,
1975.

- Іван Марчук: «Чуєш?
Дзвін кличе тривогу»,
1965.

- Іван Марчук:
«Скажи мені
правду», 1997.

Володимир Стрельников

нар. 1939

- ❖ Український неконформіст з Одеси, який в картинах розглядає відносини між особами та світом і архитектурою, але в спрощеним довкілю.

➤ Володимир Стрельников: «Площа», 1969.

➤ Володимир Стрельников: «Пейзаж міста», 1966.

❖ Стрельников

організував групи неконформістів в Одесі і Мосткві та ставив приватні виставки однодумців, за це за ним постійно слідило КДБ.

- Володимир Стрельников: «Образ», 1975.

❖ В 1978 році
радянські
владі
дозволили
Володимиру
виїхати з СРСР.

❖ Від 1979,
живе і працює в
Мюнхені.

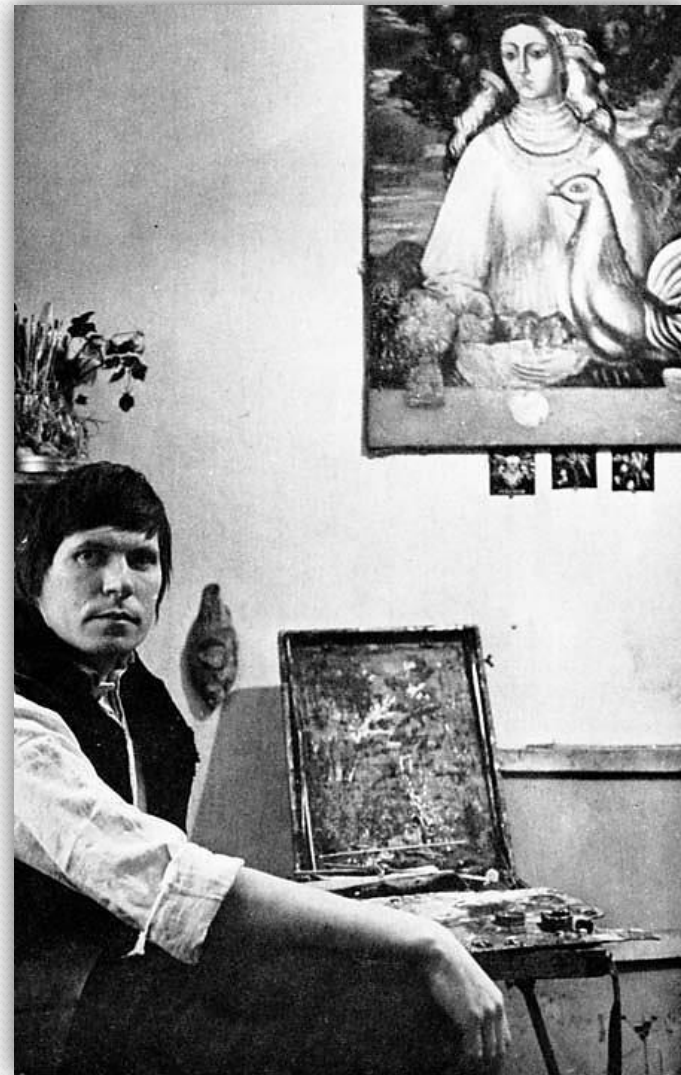
➤ Володимир
Стрельников: «Тема
плолудня 1», 1981.

Феодосій Гуменюк

нар. 1941

- ❖ Творчість Феодосія Гуменюка зорієнтована на прадавні духовні національні цінності українців.
- ❖ Твори присвячені історичному минулому України, обрядам та віруванням українців.

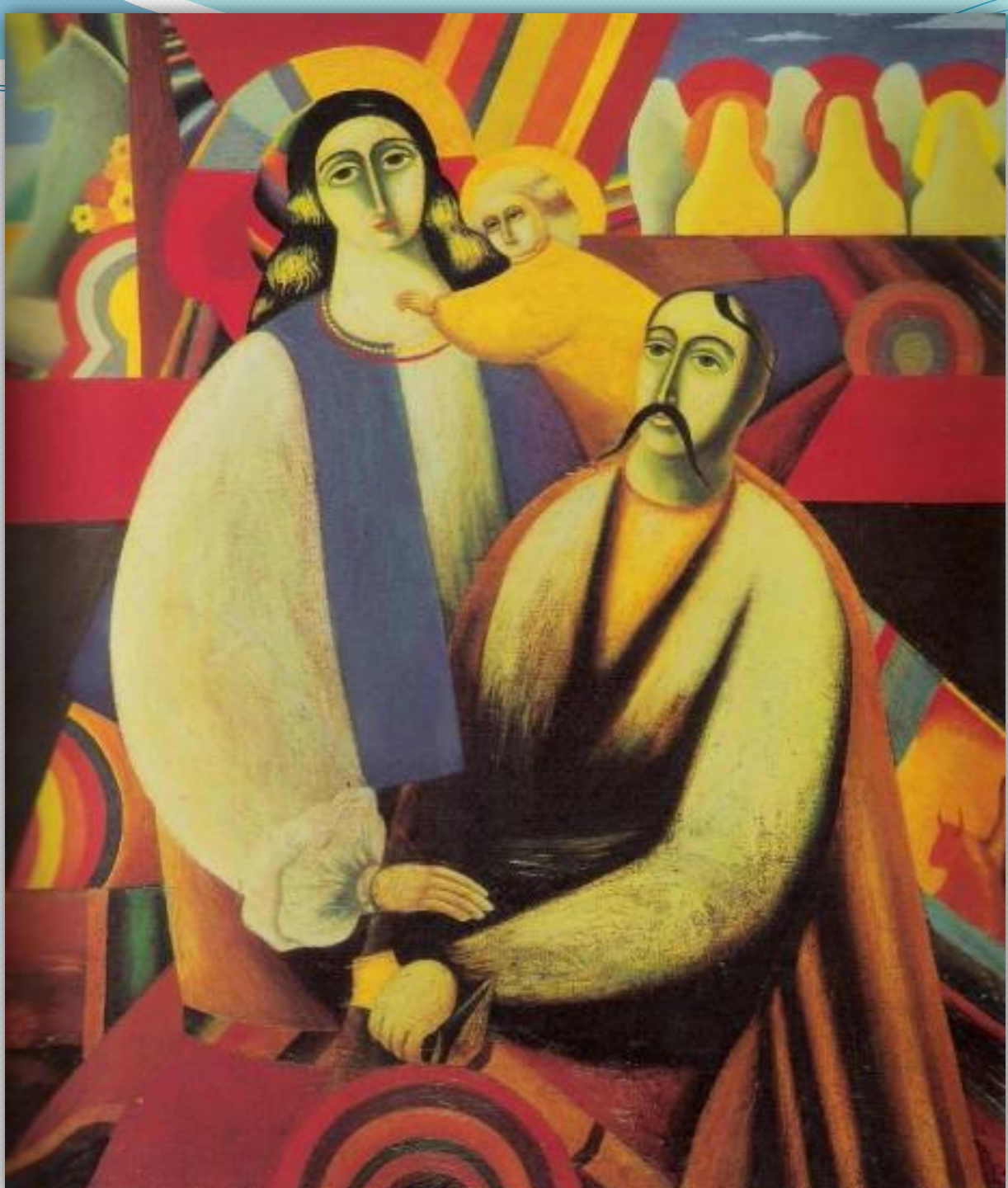
❖ Яскраві

кольори,
унікальний
примітивізм, та
незламна любов
до української
тематики
прославили
мистця по
цілому світі.

➤ Феодосій Гуменюк: «Ряджені - колядники», 1975.

➤ Феодосій Гуменюк:
«Свята родина», 1976.

- Феодосій
Гуменюк:
«Святий
Юрій», 1978.

- Феодосій Гуменюк:
«Козак Мамай».

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ